

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/676/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

206/2013. (VII. 3.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **I. rendű panaszos**¹ és **kk. II. rendű panaszos**² törvényes képviselője³ útján 2012. augusztus 9-én előterjesztett **panasza** alapján indult eljárásban 2013. július 3-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az I. rendű panaszos 2012. augusztus 9-én, postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, melyben a vele és unokájával történt események miatt kívánta előadni sérelmeit. Az előadó testületi tag felhívására az I. rendű panaszos lánya, az I. rendű panaszos unokájának törvényes képviselője is előterjesztette panaszát a kiskorú képviseletében, ezért az I. rendű panaszos unokáját a Testület II. rendű panaszosként kezelte állásfoglalásában.

I.

1) 2012. augusztus 1-jén este 6 óra körül a panaszosokkal közös udvarban lakó hátsó szomszéd szólt az I. rendű panaszosnak, hogy valaki keresi. Az I. rendű panaszos kiment, a kapuban egy ismeretlen férfi várta. A férfi közölte, hogy az I. rendű panaszos 8 éves németjuhász szuka kutyája megharapta az ő kiskutyáját az utcán. Az I. rendű panaszos megkérdezte tőle, mit szeretne, amire a férfi „nem igazán tudott érdemleges választ adni”,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében az I. rendű panaszos személyes adatait töröltük.

² Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a II. rendű panaszos személyes adatait töröltük.

³ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a képviselő személyes adatait töröltük.

csak hajtogatta, hogy a kutya megharapta az ő kutyáját. Az I. rendű panaszos jelezte, hogy erre neki nincs ideje, mivel hívta az unokája, a II. rendű panaszos, akire éppen ő vigyázott. Az I. rendű panaszos bement a gyerekekhez, hogy lefoglalja, bekapcsolt neki egy mesét a tévén, és kiment. A férfi még mindig kint állt a kapuban és telefonált, az I. rendű panaszos pedig közben beszedte a ruhákat.

Körülbelül 18 óra 15 perckor két rendőr jelent meg a kapu előtt, és kérték, hogy az I. rendű panaszos zárja be a kutyát. Az I. rendű panaszos megkérdezte, hogy miért tenné, hiszen a kutya az udvaron, kapun belül volt. Az egyik rendőr erre közölte, hogy ha nem zárja be a kutyát, akkor ő fejbe lövi, mert kidugta a fejét a kerítésen. Az I. rendű panaszos kérdőre vonta, miért tenne ilyet, és egyáltalán hogyan is tehetné, de unokája meghallotta az elhangzottakat, és azonnal sírni kezdett, hogy ne bántsák a kutyát. Az I. rendű panaszos bement a gyermekkel, hogy megnyugtassa – ami igen nehezen sikerült. Mikor az I. rendű panaszos újra kiment, már két idegen férfi és két rendőr volt a helyszínen, még hozzá a kapun belül, és a kutyát is pórázra kötötték. Az I. rendű panaszos erre megkérdezte, hogy miért van megkötve a kutya, hogyan jöttek be, és felszólította őket, mutakozzanak be, és árulják el, mit akarnak. Az I. rendű panaszos mondta a rendőröknek, hogy engedjék el a kutyát, és megpróbálta megtudni, mi vele a szándékuk, mire unokája, a II. rendű panaszos megint sírni kezdett. Az I. rendű panaszos a gyermekkel a lakás ajtajában állt, amikor a rendőrök közölték vele, hogy menjen be velük a kapitányságra. Az I. rendű panaszos jelezte, hogy nem tud bemenni, nincs kire hagynia unokáját. Ekkor a rendőrök őt lakása küszöbén megbilincseltek, a II. rendű panaszos pedig zaklatottan kérte, hogy „ne bántsák a nagymamám és a kutyát”.

Az I. rendű panaszos kérte a rendőröket, hadd telefonáljon, illetve hadd öltözzön fel, mert otthonkát és papucsot viselt, és nem készült sehova, ezért a fogsora sem volt bent. A rendőrök mindezt nem tették lehetővé, egyikük felkapta a II. rendű panaszos, akin még papucs sem volt és kivitte a kocsihoz. Az I. rendű panaszos be szeretne volna zárni a lakást, és lezárni a tv-t és a villanyokat, de az őt kivezető rendőr csak belökte a külső ajtót és kivitte a kocsihoz. Az I. rendű panaszos beültették a hátsó ülésre hátrabilincselte kézzel, az egyik rendőr pedig mellé ült. A II. rendű panaszos a szolgálati gépjármű jobb első ülésére ültették. Az I. rendű panaszos hiába kérdezte, miért viszik be, és hiába mondta, hogy ilyen kis gyereket nem lehet így szállítani, és azt is hiába javasolta, hogy ha már nem hívhatta fel, legalább vigyék be a gyereket anyukájához (a gyermek törvényes képviselőjéhez), aki a háztól autóval kb. 5 percre lakik, ráadásul útba eső helyen. Az egyik rendőr az I. rendű panaszos felvetéseire azt válaszolta, hogy „majd ő tartja a gyereket” (egyik kezét elé rakta), és az I. rendű panaszos „fogja be”, mert nem mennek az anyukához. Az I. rendű panaszzal úgy beszéltek, mintha valami bűnöző lett volna. Egész úton a II. rendű panaszos biztonságáért aggódott, mire végül megérkeztek a rendőrséghez, ahová hátul mentek be. A sofőr kivette a II. rendű panaszos és elindult vele befele, az I. rendű panaszosról pedig a kocs mellett levették a bilincset, és a másik rendőr szólt neki, hogy „szedje a lábát” kollégája után.

Bent az I. rendű panaszosnak végre odaadták unokáját, aki magához szorította, és próbálta megnyugtítani – nagyrészt eredménytelenül, mert nagyon zaklatott volt és félt. Bent egy nő rászólt az I. rendű panaszosra, hogy üljön le. Az I. rendű panaszos mondta, hogy jobb így a gyerekeknek, ezért nem tud leülni, és megkérdezte, miért hozták be, valamint kérte, hogy hívják az intézkedő rendőröket, a nő azonban ismét csak annyit mondott, hogy üljön le. Az I. rendű panaszos ismét mondta, hogy nem tud leülni, erre azonban a nő utasítására megint megbilincseltek és a folyosón a székek közötti rácshoz rögzítették, úgy, hogy egyik keze hátra volt bilincselve, a másikban pedig a II. rendű panaszos tartotta. Aki az I. rendű panaszos

megbilincselte, megkérdezte a nevét, a gyerek nevét, és az anyuka telefonszámát, melyet az I. rendű panaszos nem tudott, ugyanis telefon sem volt nála és semmi egyéb, mert nem vihette magával iratait. Az I. rendű panaszos megmondta unokája édesanyjának munkahelyét. A rendőr bevitte az adatokat valakinek és visszajött a panaszosok mellé a folyosóra. Később a II. rendű panaszos elaludt. Az I. rendű panaszos kérte, hogy engedjék el a kezét, mert el fogja ejteni a kislányt, nem tudja tartani egy kézzel. A rendőr erre annyit mondott, hogy tegye le unokáját a székre, „de ha (az I. rendű panaszos) jól viselkedik, elengedi”. Az I. rendű panaszos megjegyezte, hogy semmit sem csinált, még csak nem is kiabált. Aztán a rendőr azt mondta, vigye be a kislányt a fogdába a székre, mire az I. rendű panaszos érdeklődve megkérdezte, van-e gyereke, utalva rá, hogy milyen érzés lenne a II. rendű panaszosnak, ha beültetnék a cellába. Végül az I. rendű panaszosról levették a bilincset.

Az I. rendű panaszos már a lányától tudja, hogy mindeközben felhívták, és közölték vele, hogy őt korlátozták szabadságában, és magukkal vitték a kislányt is, mert nem tudták kire hagyni. Az I. rendű panaszos lányának a rendőrök azt mondták, be kellene jönnie hozzátartozóiért, de úgy jöjjön, hogy az I. rendű panaszos papucsban van. Az I. rendű panaszos lánya szólt, hogy azonnal indul, de kérdésére, hogy mi történt, mindössze annyi választ kapott, hogy telefonon nem adhatnak felvilágosítást, és majd elmondanak mindent. Az I. rendű panaszos lányának azt is mondták, ne siessen, mert van még egy kis papírmunka, de mire odaér, valószínűleg kiengedik. Mivel az I. rendű panaszos lánya nem tudott elszabadulni munkahelyéről, este fél nyolckor szólt az I. rendű panaszos két fiának, hogy induljanak. Az I. rendű panaszosnak már csak annyit mondtak, itt vannak fiai a gyerekért, és kivették a kezéből a közben mindvégig ordító kislányt. Az I. rendű panaszos nem adhatta oda a II. rendű panaszos fiainak és nem is beszélhetett velük. Szeretett volna kimenni hozzájuk, de bezárták egy vasajtóval lezárt szobába. Az I. rendű panaszos már nem tudta, mit tehetne, mert senki nem hallgatta meg – nem volt nyugodt, de próbált viselkedni.

Az I. rendű panaszos fiai később elmondták, hogy a portán azonnal mondták, édesanyjukért és unokahúgukért jöttek, de semmilyen papírt nem kértek tőlük, csak mondta a portás, hogy mindjárt jön és bement egy ajtón. Pár perc múlva kiment hozzájuk egy hölgy, aki megkérdezte, honnan értesültek az ügyről. Az I. rendű panaszos fiainak testvérük szólt telefonon, és ezt mondták is a nőnek. Annyi tájékoztatást kaptak, hogy az I. rendű panaszos bent tartják, mert előállították, „aminek biztos oka van”, és ha akarja, akkor majd az I. rendű panaszos elmondja, mi történt. A II. rendű panaszos kiadják, „ha gondolják, ha vannak vele olyan viszonyban, hogy el tudják vinni, mert nem igazán jó itt egy gyereknek”. Az I. rendű panaszos fiai persze akarták, és még ők szerettek volna aláírni valami papírt arról, hogy átvették a II. rendű panaszos, mert a nő csak odaszólt, hogy „azért adjon már valami igazolványt, mégis kinek adja ki a gyereket”. Az I. rendű panaszos fiai kérdezték, még az intézkedés napján kiengedik-e édesanyjukat, illetve miért nem vitték ők haza a gyereket, és haza viszik-e az I. rendű panaszos. A nő kijelentette, hogy ők nem fuvaroznak senkit, és bement. Az I. rendű panaszos egyik fia megadta a telefonszámát az I. rendű panaszos szabadon bocsátásának esetére. A fiúk szintén meglepődtek a papucs nélkül elszállított II. rendű panaszoson, és elképzelni sem tudták, mi indokolta ezt. Kérdésükre a kislány annyit tudott elmondani, „megláncolták a mamát”.

Az I. rendű panaszos a gyermek elvitele után egy cellába zárták, és aláírtak vele négy lapot, melyeket ő nem tudott elolvasni a szemüvege nélkül. Az I. rendű panaszos jelezte is problémáját, de azt mondták „ez csak formáság, annyi van benne, hogy 8 napon belül panasszal élhet”. A végén az I. rendű panaszos csak egy papírt kapott meg, melyen

feltüntették a fogvatartás időtartamát és a jogorvoslati lehetőségeket. Ekkor kérdezték meg azt is, kér-e élelmezést, mondván, hogy hat órán keresztül is bent tarthatják. Az intézkedés indokára nézve az I. rendű panaszosnak annyit mondott az egyik rendőr, hogy az „ügyeletes tiszt utasítása volt” és mosolyogva kiment.

Az I. rendű panaszos leült a padra háttal a rácsnak, behunyta szemeit. Némi idő elteltével bejött egy nő két másik rendőrrel és közölte, hogy „ébresztő, mehet haza”. Miközben az I. rendű panaszost kikísérték, kérdezte a rendőrök neveit és azt, hogy miért tették ezt vele. Az I. rendű panaszosnak csak annyit mondtak, menjen haza, és mikor szólt, hogy egyedül az iratai nélkül nem tud, kijelentették, hogy „ők nem taxi”. A nő megkérdezte a kint álló motoros rendőröket, hajlandó-e valamelyikük hazavinni az I. rendű panaszost, ő azonban megjegyzi, hogy rövid ruhában motorra fogják ültetni. Erre a nő odavetette neki, hogy na akkor „húzzon haza”. A nő többszöri kérésre elárulta a nevét, amiből az I. rendű panaszos mindössze a keresztnévre emlékszik.

Az I. rendű panaszos kezében egyetlen papírral indult haza gyalog, és végül busszal ment haza, amire úgy kellett felkönyörögnie magát. Lesütött szemmel, könnyivel küszködve ülte végig a hazavezető utat. Kb. 21 óra 30 perc körül ért haza, ahol fiai és unokája már nagyon várták. A család megpróbálta megtudni, hogy jött haza az I. rendű panaszos, hiszen ők határozottan értesítést kértek arra az esetre, ha szabadul. Az I. rendű panaszos elmesélte, mi történt, fiai pedig beszámoltak róla, hogy hazaérkezve nyitva volt az ajtó. Az I. rendű panaszos fiai visszamentek a rendőrségre kideríteni, mi volt ez az egész, hol a kutya, miért nem volt bezárva a ház és megtudni, mi a teendő ilyenkor. Csak a portással tudtak beszélni, aki a panasztétel lehetőségéről tájékoztatta őket, és adott egy cetlit a kutya hollétéről. A papírokkal kapcsolatban annyit mondott, hogy „azokat majd megkapják”. Az I. rendű panaszos és családja az eljárást felháborítónak találja. Az I. rendű panaszos saját bevallása szerint talán némileg felháborodottan viselkedett, de magatartása mindvégig tisztelettudó volt, ami a rendőrökről nem mondható el. Orvosa nyugtatót írt fel a történetek miatt.

Este fél 9 körül egy másik rendőr is kiment a panaszosok otthonához, egy másik, civil ruhás férfi társaságában. Az I. rendű panaszos lánya ment ki először, aztán az I. rendű panaszos fiai. Az I. rendű panaszos csak megnézte, ki az, és mondta, hogy ő volt az egyik, mire a rendőr flegma stílusban el is ismerte. A rendőr az I. rendű panaszos lányának mondta, hogy hallotta, érdeklődtek a kutyáról (az I. rendű panaszos fiai korábban felhívták az ebtelepet), és ha megcsinálják a kerítést, akkor visszahozhatják a kutyát. Az I. rendű panaszos elmondta, hogy a kutya feje valóban kifér a lyukon, de még ha így is van, akkor is a telekhatáron belül van. Az I. rendű panaszos fiai kérdezték, mikor kapnak minderről valamilyen hivatalos iratot, mire annyi választ kaptak, ők ebben nem illetékesek. A rendőr egy „na jó napot!” köszönt el, társa pedig egy „na csá-val”. A rendőr az I. rendű panaszos lányának sem mondta meg a nevét, csak annyit válaszolt, „majd akkor, ha jogilag ügybe keverednek”.

A panaszosok családja még este megcsinálta a kerítést, melyet másnap délután egy harmadik rendőr ellenőrzött le. A rendőr nagyon tisztelettudóan viselkedett, és megengedte, hogy a család a kutyát hazahozza. Az I. rendű panaszos fiának a telepen nem adtak semmilyen dokumentumot arról, hogy elvitték, illetve, hogy kiadták a kutyát. Az I. rendű panaszos elmondta, személy szerint ő nem látta, hogy kutyája megharapta volna a kiskutyát, ugyanakkor elképzelhetőnek tartja, de ennek ellenére sem gondolja, hogy mindezért ilyen eljárásban kellett volna részesülnie a saját házában. Az I. rendű panaszos nem tudott nyilatkozni, kik voltak a rendőrök, mivel csupán egyikük közölte a nevét, ugyanakkor

beadványa végén kérte a véleménye szerint igen megalázó rendőri intézkedés kivizsgálását.

2) Az I. rendű panaszos beadványához csatolta a rendőrségi előállítás időtartamáról kiállított igazolást, mely szerint vele szemben a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.). 33. §-a alapján fogatosították a személyi szabadságot korlátozó intézkedést. A dokumentum szerint az I. rendű panaszos előállítása 18 óra 40 perctől 20 óra 30 percig tartott, ekkor lett szabadon bocsátva. Az igazoláson feltüntették, hogy hozzátartozója/képviselője kiértékelését kérte, élelmezésre nem tartott igényt, és a panasztételi szándékára vonatkozóan 8 napon belül kívánt nyilatkozni.

3) 2012. augusztus 23-án kelt levelében az előadó testületi tag tájékoztatta az I. rendű panaszost, hogy a Testület csak annak kérelme alapján járhat el, akit a rendőri intézkedés vagy mulasztás érintett. Az I. rendű panaszos figyelmét az előadó felhívta arra, hogy a Testület a panaszbeadványnak a gyermekre vonatkozó részeit csak abban az esetben tudja vizsgálni, ha a gyermeknek az I. rendű panaszos a törvényes képviselője, vagy a törvényes képviselő is előterjeszti panaszát a gyermek nevében, illetve ő meghatalmazza az I. rendű panaszost a gyermek képviselőjére.

4) Az I. rendű panaszos lánya, egyben a gyermek törvényes képviselője 2012. szeptember 6-án adta postára válaszáat, melyben jelezte, hogy az I. rendű panaszos leveléhez kívánja panaszát csatolni. Az I. rendű panaszos lánya a gyermek képviselőjében adta elő panaszát. Levelében kiemelte édesanyja panaszának gyermekére is vonatkozó részeit, és részletezte, milyen sérelmeket okozott a II. rendű panaszosnak az intézkedés. A gyermek törvényes képviselője nem érti, miért nem voltak tekintettel a rendőrök gyermekére, aki mindössze három éves, és miért nem lehetett behozni őt munkahelyére. Az édesanyja szerint a II. rendű panaszos napokig felriadt éjszaka és ha rendőrautót lát, megijed. Levelében a gyermek édesanyja saját és kislánya személyazonosító adatait is megjelölte.

5) Tekintettel arra, hogy az I. rendű panaszos beadványa alapján valószínűnek tűnt, hogy az I. rendű panaszos az érintett rendőrkapitányságon is előterjesztette panaszát, a Testület munkatársa az I. rendű panaszost telefonon kereste meg, érdeklődve az ügy állását illetően. Az I. rendű panaszos 2012. szeptember 14-én a Testület munkatársát arról tájékoztatta, hogy panaszügyében néhány nappal korábban kapta meg a B. városi Rendőrkapitányság első fokú határozatát, mely azonban még nem emelkedett jogerőre. Az I. rendű panaszos kijelentette, hogy fellebbezését a rendelkezésére álló határidőn belül elő kívánja terjeszteni, és úgy nyilatkozott, hogy amennyiben a Testületnek erre lehetősége van, kéri a panasz eljárás Testület általi lefolytatását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez, egyúttal pedig az I. rendű panaszos nyilatkozata alapján kérte a panasz eljárás felfüggesztését arra az esetre nézve, ha az I. rendű panaszos időközben fellebbezését előterjeszti. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) 2012. október 31-én kelt végzésével a kapitányság mb. vezetője a panasz eljárást felfüggesztette, tekintettel arra, hogy az I. rendű panaszos fellebbezett, a Testület pedig az

elsőfokú elutasító határozat meghozatalát követően, de annak jogerőre emelkedése előtt kérte a panasz áttételét.

Az iratokhoz csatoltan az I. rendű panaszos 2012. szeptember 24-én kelt fellebbezése is megérkezett a Testülethez.

2) Az első fokú határozatot a Testület az alábbiakban ismerteti. A B. városi Rendőrkapitányság vezetője 2012. szeptember 6-án kelt határozatával az I. rendű panaszos beadványát elutasította.

A határozat indokolása pontról-pontra tér ki a panaszbeadványban említett sérelmekre – így elsőként arra, hogy az I. rendű panaszos szerint az intézkedő rendőr azt mondta neki, amennyiben nem zárja be a kutyát, fejbe lövi. A rendelkezésre álló adatok alapján a kapitányságvezető megállapította, hogy az intézkedő rendőr azért vonult ki a helyszínre, mivel állampolgári bejelentés érkezett, hogy az utcán egy nagy testű kutya, amely a rossz kerítésen keresztül kiszökött, járókelőket – gyermekeket – kergetett meg és egy kis testű kutyát megharapott. A helyszínre kiérkező rendőr szakszerűen végezte munkáját, amikor saját életének, testi épségének védelme érdekében felszólította az I. rendű panaszost a kutya bezárására, és figyelmeztette ennek elmulasztása következményeire.

A kapitányságvezető megállapította, hogy az intézkedő rendőrök felszólítása ellenére az I. rendű panaszos nem igazolta magát, a kutyát nem zárta be, hanem bement a házba, kivonva ezzel magát a rendőri intézkedés alól. A helyszínt a rendőrök intézkedés nélkül nem hagyhatták el, mivel őket az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján intézkedési kötelezettség terhelte. Mivel a kutya tulajdonosa az állatot nem zárta be, nem kötötte meg, így a veszélyhelyzet megszüntetése érdekében az intézkedő rendőrök az Rtv. 26. §-ának (1) bekezdése alapján az ügyeleten keresztül a helyszínre hívták az állatmenhely alkalmazottját. A rendőrök az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdése alapján mentek be az udvarra, ahol a kutyát az állatmenhely alkalmazottja szakszerűen befogta.

A bilincselést érintő panasz kapcsán a kapitányságvezető megismételte, hogy azzal, hogy az I. rendű panaszos bement a házba, kivonta magát a rendőri intézkedés alól. Az I. rendű panaszost véleménye szerint jogszerűen állították elő az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) és f) pontjai alapján, mivel az igazolást megtagadta és a rendőri felszólítás ellenére a szabálysértést továbbfolytatta. Az I. rendű panaszost az Rtv. 48. § b) és d) pontjai alapján bilincselték meg, az esetleges támadás megakadályozása illetve az ellenszegülés megtörése érdekében. Az I. rendű panaszossal szemben cselekménye miatt az intézkedő rendőrök szabálysértési feljelentést készítettek, melynek alapján a B. városi Rendőrkapitányságon indult szabálysértési eljárás.

Az I. rendű panaszos az előállítás során, már a kényszerítő eszköz alkalmazását követően sem volt együttműködő. Az együttműködés hiánya, illetve agresszív, erőszakos magatartása magában hordozta a további ellenszegülés, esetleg támadás lehetőségét. Ennek tudatában a rendőrök nem engedhették meg a már megbilincselte I. rendű panaszosnak, hogy visszamenjen házába és ott telefont keressen, öltözetet váltson. A panaszosok ruházata a nyári időjárásnak megfelelő volt, őket úgy szállították be, ahogy otthonukban korábban tartózkodtak. A rendőri intézkedést megelőző körülményekre, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazására

figyelemmel, a panaszosok hozzátartozóinak kiértesítését az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdésének megfelelően a rendőrség végezte el.

Az I. rendű panaszos az intézkedő rendőrök kérése ellenére sem kívánt együttműködni a rendőrökkel. A lakás kulcsait nem adta át a rendőröknek, ezért a ház ajtaját nem tudták bezárni. A rendőrök emiatt a ház őrzéséről úgy gondoskodtak, hogy azt az általuk hivatalos tevékenységük során korábban megismert telekszomszéd felügyeletére bírták, aki a T. városi Városőrségnél dolgozik.

A kapitányságvezető úgy véli, az I. rendű panaszos előállítása nem volt mellőzhető. Mivel az I. rendű panaszos a II. rendű panaszos felügyeletét egyedül látta el, az előállítást követően a gyermek egyedül, felügyelet nélkül maradt volna, ezért őt nem lehetett a helyszínen hagyni. Ez volt az oka, hogy a rendőrök a II. rendű panaszost biztonsági intézkedés keretein belül a rendőrkapitányságra szállították. A rendőrségi szolgálati személygépkocsik nincsenek ellátva gyermekbiztonsági berendezéssel, mivel az az egyéb rendőrségi feladatok ellátását igen jelentős mértékben hátráltatná. Emiatt valóban gyermekbiztonsági berendezés nélkül szállították be a gyermeket, kellő óvatossággal, az I. rendű panaszos jelenléte mellett. A beszállítást megelőzően az intézkedő rendőrök jelentették a gyermek jelenlétét az ügyeletes felé, aki a II. rendű panaszos beszállítására fokozott figyelem mellett engedélyt adott.

A tényállás tisztázása érdekében az I. rendű panaszost a rendőrkapitányság meghallgatásra is idézte, melyen azonban nem jelent meg. A panaszban foglaltakkal ellentétben az intézkedő rendőrök egyértelműen úgy nyilatkoztak, hogy az intézkedés során végig normális, hivatalos stílusban beszéltek az I. rendű panaszossal. Miután az I. rendű panaszos kiszállt a szolgálati gépkocsiból, valóban felszólították arra, hogy menjen be a Rendőrkapitányság épületébe, azonban nem a panaszban megjelölt szavakkal. Határozatában a kapitányságvezető a rendőri intézkedés hangnemét illetően a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az ellentétek fennállása miatt kétséget kizáróan megállapítani nem lehetett az I. rendű panaszos által sérelmezett kijelentések elhangzását.

Mivel a B. városi Rendőrkapitányságon nincs olyan helység, mely gyermekkorú személyek őrzésére lenne kialakítva, a panaszosokat a folyosón helyezték el. A rendőrkapitányság épületének folyosóján az I. rendű panaszos a bilincs levételét követően ismételten ellenszegült az intézkedésnek, agresszívan és erőszakosan viselkedett, ezért az Rtv. 48. §-ának b) és d) pontjai alapján ismét megbilincselték.

Az intézkedő rendőrök az I. rendű panaszos figyelmét felhívták rá, hogy az időközben elaludt gyermeket a folyosón található asztalra, vagy – ágy hiányában – két összetolt székre leteheti, ő azonban erre nem volt hajlandó. Mivel az I. rendű panaszos megnyugodott, valamint a II. rendű panaszos elaludt, a rendőrök a bilincs alkalmazását megszüntették, azt az I. rendű panaszosról levették. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 31. §-ának (1) bekezdése szerint előállító helységben gyermekkorú személy nem helyezhető el, ezért ez nem is történt meg.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőrség értesítette az I. rendű panaszos hozzátartozóit. Az I. rendű panaszos lánya maga helyett fivéreit küldte be a rendőrkapitányságra. Az előállított személy, valamint a hozzátartozók találkozására nem volt lehetőség, mivel az előállítás körülményei miatt szökés, támadás lehetőségét hordozta volna

magában, és a találkozás felügyelete nem volt kellően biztosítható. Tekintettel a fentiekre a II. rendű panaszos átadását a rendőrség végezte, melyet az ügyeletes felügyelt, és a gyermeket átvevő személyeket igazoltatta, személyazonosságukról meggyőződött.

Miután a II. rendű panaszost hozzátartozóinak átadták, az intézkedő rendőrök az e célra rendszeresített előállító helyiségben helyezték el az I. rendű panaszost. Az ügyeletes a panaszban foglaltakkal ellentétben egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés során az I. rendű panaszost szóban meghallgatta és a szükséges felvilágosításokat mindenkinek megadta. Mivel az I. rendű panaszos meghallgatásán nem jelent meg, a panaszbeadvány és az ügyeletes előadása közötti ellentmondás nem volt feloldható, ezért nem lehetett kétséget kizáróan tisztázni, meghallgatták-e az I. rendű panaszost, illetve megadták-e neki a megfelelő felvilágosítást.

Azzal kapcsolatban, hogy az I. rendű panaszos az általa aláírt papírokat nem tudta elolvasni, annyit közölt, hogy vele az intézkedő rendőrök ismertették az iratok tartalmát, annak pontjait elmagyarázták, melyet követően azokat önként aláírta.

Szintén nem találta tisztázhatónak a tényállást a kapitányságvezető azzal kapcsolatban, hogy az I. rendű panaszost a rendőrök állítólag motorral akarták hazaszállítani, kinevették, majd közölték vele, hogy „na húzzon haza”. A kapitányságvezető rögzítette, hogy a panaszbeadvány tartalmával ellentétben az intézkedő rendőrök egyértelműen úgy nyilatkoztak, hogy nem nevették ki az I. rendű panaszost, nem tettek megjegyzéseket és nem akarták őt motorral hazaszállítani, a szükséges felvilágosítást pedig megadták. Szintén nem volt megállapítható, megfelelően köszönt-e el az I. rendű panaszostól az otthonánál megjelent rendőr.

A kapitányságvezető azzal kapcsolatban, hogy az I. rendű panaszos lányának a rendőr nem igazolta magát, kifejtette, hogy az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt kötelezettség adott esetben nem vonatkozott a rendőrré, mivel az I. rendű panaszos lányával szemben ő nem intézkedett. A szolgálati fellépés szabályainak megtartását illetően a kapitányságvezető szintén nem tudott állást foglalni, tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök és az I. rendű panaszos egymásnak ellent mondvá számoltak be a történetekről.

Összességében a panasz kivizsgálása során a kapitányságvezető a rendelkezésére álló adatok alapján megállapította, hogy az I. rendű panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedés jog- és szakszerű volt.

3) A B. városi Rendőrkapitányság r. törzsszázlós rendfokozatú előadójának 2012. október 2-án kelt jelentése a fentiekben kifejtettekben túl utalt rá, hogy a kutya elszállítását az ügyeletes kérte, mivel a kutya biztonságos tartásának feltételei nem álltak fent és ismételt kutyatámadástól lehetett tartani. Az elszállítást K. I. magánszemély végezte, arról a rendőrkapitányságnak nincs információja, hogy ő adott-e át az I. rendű panaszosnak bármilyen dokumentumot a kutya elszállításáról, vagy sem. Az intézkedő rendőrök ilyen dokumentumot nem kaptak, csak jelentésben rögzítették az elszállítás tényét.

4) 2012. október 4-én kelt jelentésében az intézkedő r. törzsőrmester úgy nyilatkozott, hogy a panaszbeadványban szereplő két idegen férfi K. I. állatbefogó és annak segítője volt. A kutya

befogását és elszállítását ők végezték, kifejezetten rendőri kérésre, rendőri felügyelet mellett. Mivel a kutya az udvaron volt, a két férfi az udvarra rendőri kísérettel és engedéllyel lépett be.

A gyermeket „úgy állították elő”, ahogyan az udvaron, illetve a lakásban tartózkodott, öltözete a nyári, meleg időjárásnak megfelelt. A II. rendű panaszoson nem volt lábbeli, de azt otthon sem viselt, és az I. rendű panaszos a rendőrök kérdésére nem volt hajlandó együttműködni, pedig többször is megkérdezték tőle, hogy kíván-e magához venni valamit, illetve a gyermek részére valamit magával hozni.

A II. rendű panaszost az ügyeletvezető engedélyével szolgálati személygépkocsival szállították be a kapitányságra, annak érdekében, hogy ne maradjon felügyelet nélkül. Az I. rendű panaszos a személygépkocsi jobb hátsó ülésére lett beültetve, ahol végig szitkozódott, kiabált, kapálózott. A r. törzsőrmester előállítást biztosító kollégája az előírásoknak megfelelően a bal hátsó ülésen foglalt helyet, a II. rendű panaszost pedig a vezető ülés melletti első ülésre ültették. A r. törzsőrmester igen lassan, kellő körültekintés mellett vezetett. A gyermeket az I. rendű panaszos mellé ültetni nem lehetett, mert folyamatosan kapálózott, mozgolódott, így „félő volt, hogy a gyermek megsérül”, ráadásul a r. törzsőrmester kollégája sem tudta volna ellátni feladatát (örzés, szökés megakadályozása), ha a II. rendű panaszos az előállított személy és közéje ül.

A r. törzsőrmester megjegyezte továbbá, hogy az I. rendű panaszos kérdéseire meghallgatása során szívesen választ adott volna, amennyiben ő ott megjelenik – erre azonban nem volt hajlandó.

5) Az intézkedés fogantatásában szintén közreműködő r. őrmester 2012. augusztus 1-jén készített részletes jelentést, melyben leírta, hogy egy G. I. nevű magánszemély tett bejelentést a rendőrkapitányságra, azzal a tartalommal, hogy lánya kutyáját sétáltatás közben megtámadta egy német juhász az M. u. 105. szám előtt.

A rendőröket a helyszínen a bejelentő fogadta, aki elmondta, hogy a lányával történekről telefonon értesült, majd feleségével azonnal a helyszínre sietett tájékozódni a részletekről. Mivel lánya kutyáján sérülés látszott, úgy vélte, hogy a német juhász gazdájával (az I. rendű panaszossal) bizonyára meg tudja majd beszélni az esetet, és meg tudnak majd egyezni a kutya gyógyításának költségeiről. Mivel az I. rendű panaszos G. I.-vel nem állt szóba, a bejelentő rendőri segítséget kért. Ezen túlmenően a bejelentő szerint nap mint nap előfordul, hogy az I. rendű panaszos kutyája kint van az utcán.

A bejelentő lánya annyit közölt, hogy sétáltatás közben kutyáját elkapta az utcára kiszaladó német juhász fajtájú kutya és megharapta a bal hátsó lábát, amikor pedig megpróbálta elrángatni a kutyát, a kutya őt és barátnőjét is megtámadta.

A bejelentő meghallgatása után a rendőrök megpróbálták felvenni a kapcsolatot az I. rendű panaszossal, aki nem volt hajlandó kijönni az ingatlan területéről, kiabált, szitkozódott, majd sarkon fordult és visszament a házba. Többszöri felszólításra sem volt hajlandó visszajönni és átadni a személyi igazolványát. A rendőrök értesítették az ügyeletes tisztet, aki felvette a kapcsolatot az állatmenhellyel, és gondoskodott az állat elszállításáról.

K. I. egy állatmenhelyről érkezett a helyszínre és befogta a kutyát. Ezt követően a rendőrök bementek az udvarra, és az I. rendű panaszt a törvény nevében együttműködésre és iratainak átadására szólították fel. Az I. rendű panaszos erre nem volt hajlandó, ellenállt a rendőri intézkedésnek, így a tanult elvezető fogások alkalmazásával kezeit hátrabilincseltek és a szolgálati gépjárműbe ültették. A jelentést készítő r. őrmester azt állította, hogy a lakást bezárta, mielőtt a panaszosokat beszállította volna. K. I. a kutyát 18 óra 35 perckor szállította el személygépkocsijával.

A rendőrök a helyszínen meghallgatták az egyik szomszédot, H. I.-t, aki otthonában tv-t nézett, de nagy vonyítást, ugatást hallott, és hallotta, hogy egy gyermek sír és segítséget kiabál. Mire elindult volna kifelé, a kutya már a kerítésen belül volt, a kislány pedig elhúzta a kutyát az ingatlan elől. A szomszéd elmondása szerint az I. rendű panaszos kutyája többször támadott már meg járókelőket a kerítésen kibújva, kint tartózkodik az utcán és iskolába járó gyerekeket is megkerget.

Egy másik szomszéd, E. P. szintén látott egy gyereket a ház elől elrohanni, és a kutyák vonyítását is hallotta. B. L. – aki szintén az utcában lakik – a többi szemtanúhoz hasonlóan elmondta, hogy a kutyát ő is többször látta az utcán, és mivel minden nap a lakás előtt jár munkába, őt is többször megtámadta már.

Az I. rendű panaszos beszállítása közben trágár kifejezések kíséretében hangoztatta, hogy a rendőrök mindezért meg fognak fizetni, mert ő ebbe az intézkedésbe nem tud belenyugodni. A rendőrkapitányságon az I. rendű panaszt átadták az ügyeletes tisztnek, aki jogairól és kötelezettségeiről megpróbálta felvilágosítani. A tájékoztatást az I. rendű panaszos figyelmen kívül hagyta, és az ügyeletessel is hasonló, minősíthetetlen hangnemben érkezett.

6) Az I. rendű panaszos előállításának végrehajtásáról, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint az I. rendű panaszt az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint igazoltatták, az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján átvizsgálták, és az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) és f) pontjai alapján előállították, mivel az igazolást megtagadta, szabálysértő cselekményét pedig felszólítás ellenére is tovább folytatta.

Az I. rendű panaszossal szemben kényszerítő eszközt alkalmaztak: az Rtv. 48. §-ának b) és d) pontjai alapján, támadásának megakadályozása és ellenszegülésének megtörése céljából megbilincseltek. A kényszerítő eszközök alkalmazására az I. rendű panaszt figyelmeztették. A bilincset vele szemben 18 óra 40 perctől 18 óra 55 percig (a rendőrkapitányságra érkezéséig) alkalmazták. A rendőri intézkedés során sérülés nem keletkezett, a kényszerítő eszköz alkalmazása során anyagi kár nem merült fel.

Az előállított személy hozzátartozója kiértesítését kérte – a jelentésben az I. rendű panaszos lányát tüntették fel kiértesített személyként.

A jelentést készítő r. törzsőrmester kifejtette, hogy azért vonult ki a helyszínre, mert az előállított személy tulajdonát képező németjuhász fajtájú kutya az utcafronti kerítés rossz állapota miatt kiszabadult, és megharapott egy kutyát, két fiatakorú személyt pedig megkergetett.

Az I. rendű panaszos többszöri felszólítást követően kijött az ingatlan udvarára, majd a felszólítás ellenére megtagadta személyazonosságának igazolását, és trágár szavakkal kommentálva a történeteket, visszament a házba. Az állat az intézkedés közben folyamatosan támadólag lépett fel és többször majdnem ki is ment az utcára.

A r. törzsőrmester a történeteket jelentette az ügyeletvezetőnek, majd állatbefogót kért a helyszínre. Az állatot egy állatmenhely munkatársa fogta be és szállította el, B. városi telephelyére. A r. törzsőrmester végül a helyszínről az intézkedésnek ellenszegülő I. rendű panaszost előállította, illetve a felügyeletére bízott gyermeket a B. városi Rendőrkapitányságra beszállította. A helyszínen történetekről részletes rendőri jelentés készült, valamint az I. rendű panaszossal szemben szabálysértési feljelentést is tettek.

A jelentés szerint a rendőrkapitányságon a panaszosokat az a r. százados rendfokozatú rendőrnő vette át, akinek keresztnévét az I. rendű panaszos beadványában említette.

A csatolt parancsnoki kivizsgálás szerint a rendőri intézkedés jog- és szakszerű volt, és az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányossági követelmény teljesült.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolást a rendőrkapitányság szintén csatolta.

7) A II. rendű panaszost a csatolt jelentés szerint biztonsági intézkedésnek vetették alá. A kislányt az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint igazoltatták, az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése szerint átvizsgálták, és az Rtv. 37. §-ának d) pontja szerint „élet vagy testi épség védelme érdekében” biztonsági intézkedésnek vetették alá.

A jelentés szerint a gyermeket azért kellett a B. városi Rendőrkapitányságra beszállítani, mert a rá felügyelő nagyszülőt előállították. A gyermekkorú személyt az ügyeletvezető engedélyével, szolgálati gépjárművel, gyermekbiztonsági rendszer használata nélkül szállították be, édesanyját pedig kiértesítették.

A parancsnoki kivizsgálás szerint ezen intézkedés szintén jog- és szakszerű, valamint arányos volt.

8) A kislány „előállításáról” a rendőrkapitányság szintén igazolást csatolt, mely szerint a gyermek 18 óra 40 perctől 19 óra 50 percig, „szabadon bocsátásáig” állt „az Rtv. 33. §-a alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedés” hatálya alatt.

A rendőrkapitányság megküldte a gyermeket hazakísérő hozzátartozók személyi igazolványainak és lakcímkártyáinak fénymásolatait.

9) A csatolt szabálysértési feljelentés szerint az I. rendű panaszos személyazonosságának igazolását megtagadta, a rendőri utasítást figyelmen kívül hagyta és annak ellen is szegült, valamint az ebtartás szabályait is megszegte.

Az I. rendű panaszossal a szabálysértés tényét közölték, melyet tudomásul vett, az igazoltató lap, illetve a nyilatkozat aláírását azonban megtagadta.

10) Az intézkedés idején ügyeletes tiszti feladatokat ellátó r. százados hivatalos feljegyzésben rögzítette, hogy a kapitányságra való megérkezésekor az I. rendű panaszos bal karján tartotta a gyermeket. A járőr a hölgyet leültette az ügyeleti folyosón egy székre. Az I. rendű panaszost a r. százados tájékoztatta a vele szemben alkalmazott intézkedés okáról és mikéntjéről, melyet nem hallgatott meg. A tájékoztatás alatt az I. rendű panaszos folyamatosan, emelt hangon szidalmazta a r. századosot és kollégáit, kiabált, és hangoztatta, hogy fel fogja őket jelenteni, eközben pedig fel-felugrált a székről – bal karján tartva a II. rendű panaszost – jobb karjával pedig a r. százados felé hadonászott, egyre felé közelítve. A r. százados az I. rendű panaszost többször felszólította, hogy üljön vissza a székre a gyerekekkel, aminek azonban nem tett eleget. Ekkor a r. százados utasította a járőrt, hogy alkalmazzon bilincset, mellyel rögzítse egy helyhez a hölgyet. Mivel az I. rendű panaszos nem engedelmeskedett, a r. százados őt a felé hadonászó jobb kezénél fogva a rács felé kezdte vezetni, majd amikor elindult, elengedte. Az I. rendű panaszos kb. 5 percig volt ülő helyzetben kibilincselve a folyosón egy rácshoz, ölében a II. rendű panaszossal, miután jelezte a járőrnek, hogy így nem tudja a gyereket egy kézzel tartani. Ekkor a bilincset ismét levették róla. A r. százados megjegyezte, hogy az I. rendű panaszos korábban is folyamatosan egy kézzel tartotta a gyermeket, mert a másikkal felé intézett fenyegető és hadonászó mozdulatokat.

Az I. rendű panaszos kérésére lányát 19 óra 20 perckor értesítették. A II. rendű panaszost 19 óra 50 perckor nagybátyjainak adták át, utána pedig az I. rendű panaszost a 2. számú előállító helyiségben helyezték el. Mivel el kellett kerülni, hogy az I. rendű panaszos családtagjaival kapcsolatba kerüljön, a gyermeket rokonainak átadták. A személyazonosság ellenőrzésének igazolásául a r. százados a testvérpár igazolványainak fénymásolatát az iratokhoz csatolta. Ezt követően a rendőrkapitányságon felvették F. I. feljelentését, aki állatorvosi igazolást csatolt a sérülést szenvedett kutya vizsgálatáról.

Mivel további információra nem derült fény az esettel kapcsolatban, 20 óra 30 perckor az I. rendű panaszost szabadon bocsátották.

Az I. rendű panaszos az intézkedés alatt folyamatosan ellenséges magatartást tanúsított. Az előállító helyiségben a padon feküdt. Amikor tájékoztatták, hogy az intézkedést vele szemben befejezték, a szabadon bocsátás tényét nem akarta tudomásul venni, a padról nem akart felkelni, majd amikor ezt mégis megtette, az előállítót nem akarta elhagyni. A hölgy folyamatosan kiabált, becsmérelte a jelenlévőket, agresszíven viselkedett és még ekkor is fenyegetően közelített a r. századoshoz, hogy minél közelebből mondhassa véleményét a szemébe. Az I. rendű panaszos az aulából sem volt hajlandó távozni, és folyamatosan követelte hazaszállítását. Az épületből az I. rendű panaszost hárman kísérték ki végül, folyamatosan mellette és mögötte haladva, melynek köszönhetően sűrű szitkozódások közepette végül elhagyta a kapitányság épületét. A rendőrkapitányság munkatársai később kérésre a testvérpárt tájékoztatták a kutya elszállításának helyéről.

11) A r. törzsőrmester 2012. augusztus 2-án is készített jelentést, amely szerint a fenti napon ismételen felkereste a panaszosok otthonát abból a célból, hogy az utcafronti fakerítést megtekintse. A r. törzsőrmestert az őrparancsnok helyettese arról tájékoztatta, hogy értesítést kapott az állatmenhelyről, miszerint megpróbálták visszahozni az oda elszállított németjuhász kutyát, de az utcafronti kerítés helyreállításáig nem adják ki azt az állat tulajdonosának. A helyszínre érkezve a r. törzsőrmester leellenőrizte a kapu állapotát, és azt tapasztalta, hogy annak helyreállítása továbbra sem történt meg. Ezt követően felvette a kapcsolatot az I. rendű panaszossal, akivel közölte, hogy amíg a kapu helyreállítása nem történik meg és ezt a

rendőrség nem jelzi az állatmenhely felé, addig nem hozhatják vissza az állatot. A r. törzsőrmester arra kérte az I. rendű panaszost, hogy ha a kaput helyreállítják, azt jelezzék a rendőrkapitányságon.

A r. törzsőrmester megjegyezte, hogy amikor felvette a kapcsolatot az I. rendű panaszossal, ő bekiabált a házba, hogy „gyertek ki, ő volt az aki tegnap ezt csinálta”, majd kb. 5 fő jött ki a házból. A r. törzsőrmestertől egy hölgy azt követelte, hogy adja meg nevét, mire a r. törzsőrmester azt mondta neki, hogy csak akkor van joga ezt elkérni, ha vele szemben intézkedett. A r. törzsőrmester a jelentésben utalt rá, hogy a hölgy valószínűleg az I. rendű panaszos lánya lehetett.

12) A r. törzsőrmestert a rendőrkapitányságon tanúként hallgatták meg az I. rendű panaszos beadványa nyomán megindult panaszeljáráásban.

A jegyzőkönyvben a korábbiakban már ismertetett információkon felül a r. törzsőrmester határozottan kijelentette, hogy valóban közölte az I. rendű panaszossal: amennyiben nem zárja be a kutyát, és az veszélyezteti az ő és kollégája testi épségét, akkor lelövi. A r. törzsőrmester hangsúlyozta, hogy a kutya folyamatosan támadóan lépett fel.

Az I. rendű panaszos agresszív és erőszakos magatartását a r. törzsőrmester a jegyzőkönyvben úgy jellemezte, hogy az intézkedésnek aktívan is ellenszegült, és egyedül nem is tudta megbilincselni, kollégája segítségét kellett kérnie. Amikor az I. rendű panaszost megbilincseltek, folyamatosan rugdosódott. Az I. rendű panaszost hiába kérdezték, hogy szeretne-e valamit magához venni, illetve a gyermeknek valamit adni, csak tovább kiabált és fenyegetőzött. Megbilincselte kezével az I. rendű panaszos nem tudta volna bezárni a lakást, ezért kérték, hogy adja át a kulcsokat, erre azonban nem volt hajlandó, és egyáltalán nem lehetett vele együttműködni. Az ajtót a r. törzsőrmester végül „bezárta”, de nem kulcsra, mert a zárban nem találta meg a kulcsot. Végül a panaszosokkal egy telken lakó és általa ismert városőrt megkérte a ház őrzésére, aki azt folyamatosan figyelte.

Az I. rendű panaszos a r. törzsőrmester szerint nem kérte, hogy a gyermeket édesanyjához elszállítsák, mivel csak szitkozódott és kiabált, de erre egyébként sem lett volna lehetőség, mert az előállítás körülményei nem tették volna lehetővé. Az I. rendű panaszos szabadításának körülményeivel kapcsolatban a törzsőrmester egyéb információkkal nem tudott szolgálni, mert akkor már nem volt jelen.

R. őrmester társa a r. törzsőrmester által jegyzőkönyvbe mondottakat megerősítette.

A r. százados az I. rendű panaszos szabadításával kapcsolatban elmondta, hogy az I. rendű panaszos azt szerette volna, ha hazaszállítják, kérését azonban a r. százados „természetesen megtagadta”. A r. százados kifejtette, hogy egyáltalán nem állt szándékukban hazaszállítani a hölgyet, hiszen erre nincs is lehetőségük, motorral pedig főleg nem. A r. százados véleménye szerint az I. rendű panaszossal végig hivatali stílusban beszéltek, bár ezt ő folyamatosan túlharsogta.

13) Az iratok között a Testülethez érkezett továbbá az I. rendű panaszos személyes meghallgatásra való idézése a rendőri intézkedés ellen benyújtott panaszának ügyében, illetve az intézkedést foganatosító rendőrök, valamint az I. rendű panaszos által említett rendőrnő

idézése is. Az I. rendű panaszost arról is tájékoztatták, hogy a tanúk meghallgatásán amennyiben kíván, részt vehet. A rendőrkapitányság vezetője az intézkedés fogatosításában közreműködő rendőrök adatainak zárt kezelését rendelte el.

A Testület rendelkezésére állt továbbá G. I. feljelentése is, mely azonban korábban nem ismertetett releváns információkat nem tartalmazott.

III.

A következőkben a Testület a panaszosokat ért sérelmeket elkülönítetten vizsgálta.

A)

A beadványban előadott sérelmek közül a Testület elsőként az I. rendű panaszos sérelmeit vonta vizsgálat alá.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette az I. rendű panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, az abból levezethető testi integritáshoz való jogát, IV. cikk szerinti személyes szabadsághoz való jogát, XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) Mivel az I. rendű panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés napján két rendőr jelent meg ingatlana ajtajánál, akik arra kérték, hogy zárja be a kutyát, a Testület vizsgálta, milyen okból vonultak ki a rendőrök otthonához, és jogszerű volt-e az I. rendű panaszoshoz intézett felszólításuk.

A Testület a fenti kérdés megválaszolásához értékelte, keletkezett-e intézkedési kötelezettsége az eljáró rendőröknek.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A rendelkezésre álló adatok szerint az intézkedő rendőrök azért vonultak ki a helyszínre, mert állampolgári bejelentés érkezett, hogy az utcán egy nagy testű kutya, amely a rossz kerítésen keresztül kiszökött, járókelőket – gyermekeket – kergetett meg és egy kis testű kutyát megharapott. A bejelentőt, G. I.-t a rendőrök a helyszínen meghallgatták és ő megerősítette, hogy lányát és a kutyáját sétáltatás közben megtámadta egy német juhász az I. rendű panaszos otthona előtt. Elmondása szerint a kutyán a sérülés is látszott, lánya pedig megerősítette az elhangzottakat.

A Testület a fentiek alapján tényként kezelte a bejelentés tényét, különös tekintettel arra, hogy a panaszbeadvány elején az I. rendű panaszos is rögzítette: a kapuban álló ismeretlen férfi őt azzal vádolta meg, hogy kutyája megharapta az ő kiskutyáját az utcán.

Mivel a bejelentő azt hozta a rendőrség tudomására, hogy egy megvadult kutya a kerítésen kiszabadulva két gyermeket megkergetett, kutyájukat pedig megharapta, a Testület álláspontja szerint megállapítható, hogy a bejelentő egy közbiztonságot veszélyeztető körülményre hívta fel a rendőrség figyelmét, ami a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Az I. rendű panaszos véleménye szerint azonban jogszerűtlen volt a rendőrök arra vonatkozó felszólítása, hogy kösse meg a kutyát, mivel az állat a kerítésen belül tartózkodott. Beadványában az I. rendű panaszos úgy nyilatkozott, hogy a kutya feje valóban kifer a kerítésen képződött lyukon, de még ha így is van, az állat akkor is telekhatáron belül van.

A Testület a fentiekkel kapcsolatban osztja a kapitányságvezető álláspontját, miszerint a helyszínt a rendőrök intézkedés nélkül nem hagyhatták el az őket az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján terhelő intézkedési kötelezettség miatt.

A bejelentő egyértelműen arról tájékoztatta a rendőröket, hogy a kutya a telekhatáron kívül, a ház előtt kergette meg a gyerekeket. A Testület rámutat, hogy a bejelentő álláspontját az I. rendű panaszos szomszédjainak helyszínen lefolytatott meghallgatása során nyert információk is erősítik. A szomszédok vallomásait az intézkedő rendőrök jelentésükben rögzítették oly módon, hogy arra a meghallgatott személyek személyazonosító adatait és elérhetőségeit is rávezették. H. F. például elmondta, hogy az I. rendű panaszos kutyája többször támadott már meg járókelőket a kerítésen kibújva, kint tartózkodik az utcán és iskolába járó gyerekeket is megkerget, B. L. pedig korábban maga is védekezésre kényszerült, amikor a kutya rátámadt.

Mindezek alapján a Testület igazoltnak találta, hogy a kutya a kerítésen szabadon kijárhatott, és arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentés tárgyát képező veszélyhelyzet mindaddig fennállt, amíg a kutya az utcára bármikor kiszabadulhatott.

A Testület véleménye szerint e veszélyhelyzet elhárításának legegyszerűbb módja az lett volna, ha az I. rendű panaszos a kutyát a rendőri felszólításra önként megkötöti.

A Testület megállapította, hogy a rendőrök intézkedési kötelezettségüknek tettek eleget, amikor megjelentek az I. rendű panaszos otthonánál, és felszólították a kutya megkötésére, így az I. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát magatartásukkal nem sértették.

2) A Testület vizsgálta, hogy sértett-e alapjogot a rendőrök kijelentése, miszerint ha az I. rendű panaszos nem köti meg a kutyát, azt „fejbe lövik”.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A Testület kérdésére a rendőrkapitányság nem fejtette ki pontosan, mit mondott az intézkedő rendőr, azonban a kapitányságvezető ezzel kapcsolatban közölte, hogy „a rendőr szakszerűen végezte munkáját, amikor saját életének, testi épségének védelme érdekében felszólította az I. rendű panaszoszt a kutya bezárására, és figyelmeztette ennek elmulasztása következményeire”. A helyszínen intézkedő a r. törzsőrmester határozottan kijelentette, hogy valóban közölte az I. rendű panasossal: amennyiben nem zárja be a kutyát, és az veszélyezteti az ő és kollégája testi épségét, akkor lelövi.

Ennek alapján a Testület tényként kezelte, hogy ilyen tartalmú kijelentés elhangzott, ezért következőkben már azt vizsgálta, adott körülmények között, adott kontextusban okozhatt-e a tájékoztatás jogsérelmet.

Az I. rendű panaszos beadványában nem említette, hogy bármilyen veszélyhelyzet fennállt volna, ugyanakkor a rendőrök egyértelműen arról számoltak be jelentéseikben, hogy a kutya az intézkedés alatt is folyamatosan támadólag viselkedett, életüket és testi épségüket veszélyeztette.

A Testület álláspontja szerint – az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésében foglalt arányossági kritérium feltétlen betartása mellett – az intézkedő rendőrnek valóban lehetősége lett volna a saját, illetve a járókelők életét és testi épségét nyilvánvalóan közvetlenül veszélyeztető állatot lövéssel ártalmatlanná tennie. Egy ilyen cselekmény jogszerűségének azonban elsődleges feltétele, hogy csak akkor hajtható végre, ha nincs egyéb olyan alkalmas eszköz, mellyel a közvetlen életveszély elhárítható.

Az iratok alapján a Testület megállapította, hogy a rendőr tájékoztatása nem volt nyilvánvalóan hibás, azt azonban nem tudta feltárni, adott esetben elérte-e a rendőröket és a járókelőket fenyegető veszély nagysága azt a mértéket, hogy a rendőr jogszerűen helyezze kilátásba az állat kilövését. Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy az I. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

3) Az I. rendű panaszos véleménye szerint kérdéses, milyen alapon jöttek be a rendőrök az udvarára, és jogszerűen kötötték-e meg a kutyát.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendi intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűség mérlegelés nélkül, kétséget kizárólag megállapítható.

Az Rtv. 26. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőrség bűncselekmény elkövetésének megelőzése, megakadályozása, bűncselekmény felderítése, az elkövető

elfogása, a közbiztonság védelme érdekében – ha a törvényben meghatározott kötelezettsége más módon nem teljesíthető és törvény másként nem rendelkezik – kérheti és igénybe veheti a magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet segítségét és a birtokában lévő eszközt. A segítségnyújtás csak akkor tagadható meg, ha az a felkért személy életét, egészségét vagy testi épségét nyilvánvalóan veszélyezteti, továbbá, ha a kért segítség teljesítéséhez szükséges tárgyi feltételek nem állnak rendelkezésre.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdésének c) pontja értelmében a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül is behatolhat közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében.

A kapitányságvezető I. fokú határozatban kifejtett álláspontja szerint az I. rendű panaszos nem zárta be a kutyát, hanem bement a házba, kivonva ezzel magát a rendőri intézkedés alól. Mivel a kutya tulajdonosa az állatot nem zárta be, nem kötötte meg, így a veszélyhelyzet megszüntetése érdekében az intézkedő rendőrök az Rtv. 26. §-ának (1) bekezdése alapján az ügyeleten keresztül a helyszínre hívták az állatmenhely alkalmazottját. A rendőrök az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdése alapján mentek be az udvarra, ahol a kutyát az állatmenhely alkalmazottja szakszerűen befogta.

A Testület a tanúvallomásokra támaszkodva korábban már megállapította, hogy a kutya valóban a rendőrök és a járőrelők testi épségét veszélyeztette, e veszélyhelyzet pedig mindaddig fennállt, míg az állat szabadon kijárhatott a kerítésen.

A Testület rámutat, hogy az I. rendű panaszos beadványában saját maga teszi egyértelművé, hogy a rendőri intézkedés közben hosszabb időre visszament a házba, és mire visszaért, a rendőrök már megkötötték az állatot.

Mivel az I. rendű panaszos önként nem volt hajlandó megkötni a kutyát, ráadásul a házba is visszament, a Testület álláspontja szerint a rendőröknek intézkedési kötelezettségük teljesítése érdekében nem maradt más választásuk, mint az Rtv. 39. § (1) bekezdés c) pontja által adott felhatalmazás alapján bemenni az ingatlan területére és ott megtenni azt, amit az I. rendű panaszos a felszólítás ellenére elmulasztott. A Testület szerint az Rtv. 26. §-ának (1) bekezdése alapján jogszerűen vették igénybe a rendőrök gyepmesterek segítségét a kutya befogásához, és mivel a biztonságos állattartás feltételeit a kerítés megjavításáig nem lehetett garantálni, helyesen döntöttek a kutya elszállíttatásáról.

Mindezek alapján a Testület kimondta, hogy a rendőrök eljárása az I. rendű panaszos tulajdonhoz való jogát nem sértette.

4) A panaszbeadványból kitűnik, hogy az I. rendű panaszos szerint a rendőrök nem tartották be maradéktalanul a szolgálati fellépés szabályait.

Az I. rendű panaszos felszólította a rendőröket, hogy mutakozzanak be, és árulják el, mit akarnak, azonban ők csak annyit mondtak neki, hogy menjen be velük a kapitányságra.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A Testület támaszkodott a kapitányságvezető által az I. fokú határozatban rögzített állításra, miszerint a szolgálati fellépés betartására nézve az intézkedő rendőrök az I. rendű panaszos előadásának teljes mértékig ellentmondva nyilatkoztak.

A Testület rendelkezésére bocsátott iratsomag szerint az intézkedő rendőröket a kérdéssel kapcsolatban arról nyilatkoztatták, hogy megadták-e a szükséges felvilágosítást az intézkedés alá vont személynek, a rendőrök pedig egyöntetűen igennel feleltek a feltett kérdésre.

Mivel olyan alkalmas bizonyíték, amely a fenti ellentmondás megnyugtató tisztázására alkalmas lett volna, nem állt a Testület rendelkezésére, a Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőrök mennyiben tartották be az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat intézkedésük kezdetén, ezért az I. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelme nem volt megállapítható.

5) Az I. rendű panaszos előállításával kapcsolatban a Testület a következő megállapításokat teszi.

a) Az előállítás végrehatásáról szóló jelentés szerint az I. rendű panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) és f) pontjai alapján állították elő.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) és f) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

- aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja [a],
- és azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani [f].

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 147., veszélyeztetés kutyával című pontja a 193. § (2) bekezdése alatt kimondja, hogy aki harapós kutyáját nem zárt helyen tartja, vagy nem helyez el a ház (lakás) bejáratán a harapós kutyára utaló megfelelő figyelmeztető táblát, szabálysértést követ el.

A Szabs. tv. 170., jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség című pontja a 216. § (1) bekezdése alatt pedig kimondja, hogy aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

Az intézkedést foganatosító rendőrök, valamint a kapitányságvezető szerint a bejelentő meghallgatása után ők megpróbálták felvenni a kapcsolatot az I. rendű panaszossal, aki nem volt hajlandó kijönni az ingatlan területéről, kiabált, szitkozódott, majd sarkon fordult és visszament a házba. Az I. rendű panaszos többszöri felszólításra sem volt hajlandó visszajönni és átadni a személyi igazolványát.

Igazoltatásról az I. rendű panaszos beadványában egyáltalában nem tesz említést, arról ugyanakkor beszámolt, hogy a férfivel, akinek kutyáját az övé állítólag megharapta, nem ismerték egymást.

Annak ellenére, hogy beadványában az I. rendű panaszos nem említ igazoltatást, a Testület az ügy összes körülményét figyelembe véve a rendőrök által előadottakat, miszerint az I. rendű panaszos igazoltatását megkísérelték, életszerűnek találta. A Testület álláspontja szerint kevésbé valószínű, hogy a rendőrök nem kísérelték meg már a helyszínen tisztázni a kutya gazdájának személyazonosságát. A rendőrök előadásának hitelét fokozza az I. rendű panaszos azon állítása, hogy őt a kapuban egy „ismeretlen férfi várta”, tehát az I. rendű panaszos és a bejelentő – akinek polgári jogi természetű igénye érvényesítéséhez nyilvánvalóan szüksége volt az I. rendű panaszos nevére – nem ismerték egymást. A Testület ezen túlmenően támaszkodott arra a körülményre is, hogy az I. rendű panaszos saját előadása szerint is hosszabb időre visszavonult lakásába, miután a rendőrök megpróbálták őt intézkedés alá vonni.

A fent hivatkozott szabálysértési tényállásokkal kapcsolatban a Testület fontosnak tartja, hogy utaljon töretlen gyakorlatára, amely szerint az intézkedés alapjául szolgáló jogellenes cselekmény – akár szabálysértés, akár bűncselekmény – tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőügyben eljáró, illetőleg a szabálysértési hatóságok szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján olyan esetekben, amikor a rendőrség valamely intézkedést vagy intézkedés-sorozatot azzal indokol, hogy azt az érintett által vélhetően elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés alapozta meg, a Testület azt vizsgálja (az érintett vétkességének kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

A panaszbeadványt áttekintve a Testület úgy találta, hogy noha az I. rendű panaszos nem gondolja úgy, hogy vele szemben bármilyen szabálysértés elkövetésének gyanúja felmerült volna, a beadványban kifejtettek éppen ennek ellenkezőjét valószínűsítik.

Ahogy azt a Testület a fentiekben már tisztázta, a tanúvallomások alapján kijelenthető, hogy az I. rendű panaszos nem tartotta kuttyáját zárt helyen, azt pedig saját maga is elismerte, hogy a rendőrök felszólították a kutya megkötésére, ő azonban a felszólításnak nem tett eleget, később pedig a lakásba is visszament, végleg figyelmen kívül hagyva ezzel a rendőri felszólításokat.

A Testület a fentiek alapján úgy találta, hogy az I. rendű panaszos előállításához mind az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a), mind pedig f) pontja megfelelő jogalapot biztosított, így az előállítás jogalapja miatt az I. rendű panaszos személyes szabadságához való joga nem szenvedett sérelmet.

b) Mivel a Testület az előállítás jogalapját megfelelőnek találta, a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. §-a szerint ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése funkcióját tekintve a rendőri mérlegelésnek ad teret. A bekezdés imént idézett a) és f) pontja lehetőséget biztosít az intézkedő rendőr számára az előállítás foganatosítására, ugyanakkor – ellentétben az ugyanezen szakasz (1) bekezdésében felsorolt esetekkel – nem teszi azt kötelezővé. Azonban a mérlegelés lehetősége sem korlátlan – a Testület töretlen gyakorlata szerint a mérlegelés akkor állja ki a jogszerűség próbáját, ha az megfelel az Rtv. 15. §-ában rögzített arányossági kritériumnak, tehát nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A fentiekből kiindulva, a jogalap megléte önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Amennyiben az arányosság követelménye nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik az intézkedés.

Az arányosság megítélésekor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

A Testület erre a kérdésre igenlő választ adott, tekintettel arra, hogy az I. rendű panaszos személyazonosságát a szabálysértési eljárás megindításához és a bejelentő igényének érvényesítéséhez valamilyen módon mindenképpen tisztázni kellett.

Az előállítást a Testület arányosnak találta, ezért kimondta, hogy az az I. rendű panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem sértette.

c) Az előállítás időtartamát a Testület az alábbiakban értékelte.

Az I. rendű panaszos előadása szerint őt a rendőrkapitányságon lényegében csak várakoztatták (először a folyosón, utána pedig az előállító helyiségben), ezért a Testület vizsgálta, mennyi időt vett igénybe az előállítás, és milyen eljárási cselekmények foganatosításával telt el.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott általános arányossági követelmény is.

Az iratokhoz csatolt, rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint az I. rendű panaszos 18 óra 40 perctől 20 óra 30 percig volt a rendőrség őrizetében, ekkor pedig szabadon bocsátották. Az előállítás végrehajtásáról készített jelentés azt is rögzíti, hogy az I. rendű panaszost 18 óra 55 perckor adták át a rendőrkapitányságra.

A Testület álláspontja szerint figyelembe véve, hogy az I. rendű panaszost 15 perc alatt beszállították a rendőrkapitányságra, és ott személyazonosító adatainak lekérésén kívül

semmiféle eljárási cselekmény foganatosítására nem került sor az előállítás közel két órája alatt, az előállítás időtartama aránytalanul hosszúnak tekinthető.

Az I. rendű panaszos előállítását a Testület az igazolás megtagadása miatt találta arányosnak. Ennek oka az volt, hogy noha az I. rendű panaszos a kutyát nem kötötte meg, a rendőri felszólításoknak pedig nem engedelmeskedett, a rendőrök a gyepmester közreműködésével az ő egyetértése nélkül is megkötötték és elszállították az ebet, megszüntetve a veszélyhelyzetet. A Testület álláspontja szerint az I. rendű panaszos előállításának egyetlen egy más módon el nem érhető előnye volt: az I. rendű panaszos személyazonosságának tisztázása, hiszen a kutya által a közbiztonságra jelentett veszélyt a rendőrök már a helyszínen elhárították.

Mivel az iratok között sincs nyoma annak, hogy az I. rendű panaszost a rendőrkapitányságon megkísérelték volna kihallgatni, kihallgatási jegyzőkönyv nem készült, és kihallgatásról az I. rendű panaszos sem tesz említést beadványában, a Testület megállapította, hogy a személyazonosító adatok lekérésének néhány perces műveletén kívül az előállítás időtartama kizárólag az adminisztráció lebonyolításával telt el. A Testület ezen túlmenően felhívja rá a figyelmet: mire a II. rendű panaszost rokonai magukkal vitték, addigra az I. rendű panaszos személyazonosságára is fény kellett, hogy derüljön, nem volt tehát olyan kézzelfogható cél, amely indokolta volna, hogy az I. rendű panaszost előállító helyiségben helyezték el.

A Testület tehát kimondta, hogy az I. rendű panaszos előállításának időtartama aránytalanul hosszú volt, így az személyes szabadsághoz való jogának súlyos fokú sérelmét okozta.

6) A bilincseléssel kapcsolatban a Testület a következő megállapításokat teszi.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait az Rtv. 16. §-a rendezi, eszerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.

Ezt a szabályt egészítik ki a Szolgálati Szabályzat 39. §-ában foglalt rendelkezések akként, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Az Rtv. 48. §-a alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

A bilincs alkalmazásának szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése tovább részletezi. „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,

- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) ki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

Ugyanezen szakasz (4) bekezdése rendezi a bilincselés módjait, indokolt esetben a tárgyhoz bilincselést is lehetővé téve [d]. A tárgyhoz bilincseléssel kapcsolatban a Szolgálati Szabályzat rögzíti, hogy tilos a tárgyhoz bilincselést járműben történő szállítás közben alkalmazni [5]. A (6) bekezdés szerint pedig a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy

- a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha
 - aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől, (...)
 - c) tárgyhoz bilincselésnek – az (5) bekezdésben meghatározott korlátozás mellett – akkor van helye, ha a személy önkárosításának, támadásának vagy szökésének megakadályozása, ellenszegülésének megtörése, vagy az intézkedés eredményes befejezése más módon nem biztosítható.

- i) Az I. rendű panaszost először otthona küszöbén bilincselték meg a rendőrök, véleménye szerint mindössze azért, mert szólt a rendőröknek, hogy unokájára kell vigyáznia, ezért nem tud azonnal befáradni a rendőrkapitányságra.

A Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumok szerint a rendőrök egybehangzóan állították, hogy az I. rendű panaszos aktív, tevőleges ellenállást tanúsított az intézkedéssel szemben. Az I. rendű panaszos agresszív és erőszakos magatartását a r. törzssörmester a jegyzőkönyvben úgy jellemezte, hogy az intézkedésnek aktívan is ellenszegült, és egyedül nem is tudta megbilincselni, kollégája segítségét kellett kérnie. Amikor az I. rendű panaszost megbilincseltek, folyamatosan rugdosódott.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint az I. rendű panaszossal szemben az Rtv. 48. §-ának b) és d) pontjai alapján alkalmazták a bilincset, támadás és szökés megakadályozása érdekében.

A Testület álláspontja szerint amennyiben az I. rendű panaszos valóban a rendőri jelentésekben részletezett magatartást tanúsította, az Rtv. fenti szakaszai megfelelő jogalapot biztosíthattak volna megbilincseléséhez – ugyanakkor az I. rendű panaszos saját előadásából ezzel szemben csak annyi tűnik ki, hogy ő mindössze verbálisan vonta kétségbe a rendőri intézkedés értelmét, tevőleges ellenállást nem tanúsított.

A fenti ellentmondás tisztázására alkalmas bizonyíték hiányában a Testület nem tudta tisztázni, milyen magatartást tanúsított az I. rendű panaszos, és viselkedése megalapozhatta-e a bilincs jogszerű alkalmazását, ezért nem juthatott más következtetésre, minthogy emberi méltósághoz és az abból levezethető testi integritáshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

- ii) Az I. rendű panaszost állítása szerint a rendőrkapitányság folyosóján a székek közötti rácshoz rögzítették, úgy, hogy egyik keze hátra volt bilincselve, a másikban pedig unokáját

tartotta. Mikor a gyermek elaludt, a panaszos kérte, hogy engedjék el a kezét, mert el fogja ejteni a kislányt, nem tudja tartani egy kézzel – ekkor levették róla a bilincset. Az I. rendű panaszos megjegyezte, hogy semmit sem csinált, még csak nem is kiabált.

A rendőrkapitányság munkatársai merőben más módon számoltak be az I. rendű panaszos rendőrkapitányságon tanúsított viselkedéséről.

Hivatalos feljegyzésében a r. százados rendfokozatú ügyeletes tiszt kifejtette, hogy az I. rendű panaszos bal karján tartotta a gyermeket, amikor megérkezett a kapitányságra. A járőr a hölgyet leültette az ügyeleti folyosón egy székre. Az I. rendű panaszoszt a r. százados tájékoztatta a vele szemben alkalmazott intézkedés okáról és mikéntjéről, melyet nem hallgatott meg. A tájékoztatás alatt folyamatosan, emelt hangon szidalmazta a r. százados és kollégáit, kiabált, és hangoztatta, hogy fel fogja őket jelenteni, eközben pedig fel-felugrált a székről – bal karján tartva a II. rendű panaszoszt – jobb karjával pedig a r. százados felé hadonászott, egyre felé közelítve. A r. százados az I. rendű panaszoszt többször felszólította, hogy üljön vissza a székre a gyerekekkel, aminek azonban nem tett eleget. Ekkor a r. százados utasította a járőrt, hogy alkalmazzon bilincset, mellyel rögzítse egy helyhez a hölgyet. Mivel az I. rendű panaszos nem engedelmeskedett, a r. százados őt a felé hadonászó jobb kezénél fogva a rács felé kezdte vezetni, majd amikor elindult, elengedte. Az I. rendű panaszos kb. 5 percig volt ülő helyzetben kibilincselve a folyosón egy rácshoz, ölében a gyermekkel, miután jelezte a járőrnek, hogy így nem tudja a gyereket egy kézzel tartani. Ekkor a bilincset ismét levették róla. A r. százados megjegyezte, hogy az I. rendű panaszos korábban is folyamatosan egy kézzel tartotta a gyermeket, mert a másikkal felé intézett fenyegető és hadonászó mozdulatokat.

A Szolgálati Szabályzat kivételes esetekre nézve teszi lehetővé a tárgyhoz bilincselést, kizárólag akkor, amikor az intézkedés alá vont személy önkárosításának, támadásának vagy szökésének megakadályozása, ellenszegülésének megtörése, vagy az intézkedés eredményes befejezése más módon nem biztosítható.

A szituáció kivételes jellegének megítélésekor a Testület tekintettel volt arra a körülményre, hogy az I. rendű panaszossal mindvégig unokája is ott volt, akit a Szolgálati Szabályzat 31. § (1) bekezdésének második fordulata értelmében előállító helyiségben nem lehetett elhelyezni.

A Testület álláspontja szerint, ha az I. rendű panaszos valóban a r. százados által részletezett viselkedést tanúsította, a rendőrkapitányság munkatársai helyesen mérték fel a helyzet kivételes voltát, mivel az I. rendű panaszoszt nem lett volna célszerű a II. rendű panaszosztól elválasztva az előállító helyiségben elkülöníteni, a gyermek személyes szabadságát pedig jogalap hiányában semmilyen módon nem lehetett korlátozni – az előállítóban való elhelyezéssel különösen nem.

Mivel azonban az I. rendű panaszos határozottan cáfolta a magatartására vonatkozó állításokat, egyéb alkalmas bizonyíték hiányában a Testület nem tudta feltárni a tényállást, így kénytelen volt arra a következtetésre jutni, hogy az I. rendű panaszos emberi méltósághoz és az abból levezethető testi integritáshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

7) Az I. rendű panaszos a rendőrkapitányságra való elindulás előtt szeretett volna telefonálni, és mivel otthonkát és papucsot viselt, felöltözni. Az I. rendű panaszos nem készült sehova, ezért fogsora sem volt bent, a lakást pedig be sem zárhatta, és nem kapcsolhatta ki a tv-t, nem

olthatta le a villanyokat sem, mert az őt otthonából kivezető rendőr csak belökte a külső ajtót és kivitte a kocsihoz.

Az Rtv. 2. és 15. §-ain túlmenően a Testület ehelyütt felhívja az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdését is, amely szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A Testület utal továbbá az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőröket terheli.

Az intézkedő rendőrök előadták, hogy az I. rendű panaszos kérésük ellenére sem volt hajlandó együttműködni velük, pedig többször is megkérdezték tőle, hogy kíván-e magához venni valamit, illetve a gyermek részére valamit magával hozni. A kapitányságvezető határozatában a fentieket úgy fogalmazta meg, hogy az I. rendű panaszos agresszív, erőszakos magatartását tapasztalva a rendőrök nem engedhették meg neki, hogy visszamenjen házába és ott telefont keressen, öltözetet váltson. A panaszosok ruházata a nyári időjárásnak megfelelő volt, őket úgy szállították be, ahogy otthonukban korábban tartózkodtak. A rendőri intézkedést megelőző körülményekre, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazására való tekintettel, az I. rendű panaszos hozzátartozóinak kiértesítését az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdésének megfelelően a rendőrség végezte el.

A ház bezárásával kapcsolatban a rendőrkapitányság annyit hozott a Testület tudomására, hogy az ajtót azért nem tudták kulcsra zárni, mert a már megbilincselte I. rendű panaszos saját maga nem tudta volna azt bezárni, a kulcsokat viszont kérésre sem adta át a rendőröknek. A rendőrök emiatt a ház őrzéséről úgy gondoskodtak, hogy azt az általuk hivatalos tevékenységük során korábban megismert telekszomszéd felügyeletére bízták, aki a T. városi Városőrségnél dolgozik.

a) Az I. rendű panaszos öltözetével (és a műfogsor nélküli elszállítással) kapcsolatban a Testület emberi méltósághoz való jogára nézve folytatta le vizsgálatát, azért, mert lenge öltözeke testi épségét az intézkedés idején uralkodó nyári időjárás miatt nem veszélyeztette.

Az I. rendű panaszos magatartását illetően a rendőrök és az I. rendű panaszos előadása a lehető legteljesebb mértékig ellent mond egymásnak: a rendőrök állításuk szerint lehetőséget biztosítottak az I. rendű panaszosnak arra, hogy szükséges személyes tárgyait magával vigye és átöltözzön, azonban agresszív viselkedése miatt végül meg kellett kezdeniük az előállítást. Azzal kapcsolatban a rendőrkapitányságról érkezett iratok között nem lelhető fel információ, viselt-e az I. rendű panaszos műfogsort az intézkedés foganatosításakor.

A Testület álláspontja szerint a rendőröknek természetesen lehetőséget kellett volna biztosítaniuk az I. rendű panaszosnak arra, hogy műfogsorát betegye és utcai ruhába öltözzön, ugyanakkor amennyiben viselkedése valóban megfelelt a jelentésben kifejtetteknek, megítélése szerint a rendőrök nem voltak kötelesek az I. rendű panaszosnak együttműködése

hiányában zárt cipőt és ruhákat kihozni az ingatlanból, hiszen öltözéke az időjárásnak megfelelt, egészségét nem veszélyeztette.

Tekintettel arra, hogy az I. rendű panaszos viselkedése utólag nem volt rekonstruálható, a Testület úgy foglalt állást, hogy az I. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

b) Hasonlóképpen nem tudott állást foglalni a Testület abban a kérdésben, hogy sértette-e az I. rendű panaszos alapvető jogait az a rendőri eljárás, hogy hozzátartozóit csak később, a rendőrkapitányság munkatársai értesítették az őrsről.

Az Rtv. 18. §-a mindössze annyit ír elő, hogy a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőségét, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen. A helyszínen a rendőrök úgy ítélték meg, hogy az intézkedés célját veszélyeztetné, ha az I. rendű panaszost visszaengednék a lakásba, később azonban maguk gondoskodtak az I. rendű panaszos lányának értesítéséről, melyet ő maga is elismer panaszbeadványában.

Mivel nem volt tisztázható, hogy megalapozottan döntöttek-e úgy a rendőrök, hogy nem teszik lehetővé az I. rendű panaszos számára a telefonhasználatot, tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme ezzel összefüggésben sem volt megállapítható.

c) A Szolgálati Szabályzat tartalmaz vagyonvédelmi előírásokat a lakásból való előállítás esetére.

A 15. § (1) bekezdése szerint, ha az Rtv. 33-34. §-ai, illetve 37. §-ának b) és c) pontja alapján a személyt a lakásából szállítják el, szükség esetén a lakásban maradó vagyontárgyait a rendőr biztonságba helyezi, tanúk jelenlétében az üresen maradó lakást lepecsételi.

A rendőrök állítása szerint az I. rendű panaszost meg kellett bilincselni, így nem tudta maga kulcsra zárni az ajtót, a kulcsokat pedig hiába kérték el tőle, nem adta oda őket. A lakás azonban ennek dacára sem maradt őrizetlenül, mert a rendőrök azt az általuk ismert telekszomszéd felügyeletére bízták, aki a T. városi Városőrségnél dolgozik.

A Szolgálati Szabályzat hivatkozott szakasza szerint az üresen maradó lakást „szükség esetén” kell lepecsételni – kérdéses azonban, hogy a szomszéd közreműködése elegendő indokkal szolgált-e az előírt eljárás mellőzéséhez. A Testület aggályosnak találta, hogy az iratok között nem található utalás arra nézve, megpróbálták-e a rendőrök a helyszínen tisztázni, eleget tesznek-e jogszabályi kötelezettségüknek a szomszéd bevonásával. Erre vonatkozó információ hiányában feltehetőleg anélkül bízták a panaszos otthonát a szomszédra, hogy tisztázták volna, milyen viszonyban van a szomszéd a panaszossal, illetve az is valószínűnek mutatkozik, hogy a panaszost arról sem tájékoztatták, ki gondoskodik háza őrzéséről.

A fentiek alapján a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség eljárása az I. rendű panaszos tulajdonhoz való jogát sértette.

8) Az I. rendű panaszos szerint az intézkedő rendőrök nem beszéltek vele megfelelő hangnemben, és több alkalommal ki is nevelték a rendőrkapitányságon. Az I. rendű panaszos elmondta, hogy a rendőrök egyebek mellett azt mondták neki, „szedje a lábát”, illetve „fogja be”, és udvariatlanul köszöntek el tőle, miután a kerítés állapotát később ellenőrizték.

Ezzel összefüggésben a Testület utal rá, hogy az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az I. rendű panaszos elmondásával ellentétben a rendőrök arról számoltak be, hogy mindvégig megfelelő hangnemben, „normálisan” beszéltek az I. rendű panaszossal, és az általa sérelmezett konkrét kijelentések elhangzását külön-külön is tagadták. Elmondásuk szerint, amikor az I. rendű panaszos kiszállt a szolgálati gépkocsiból, valóban felszólították arra, hogy menjen be a Rendőrkapitányság épületébe, azonban nem a panaszban megjelölt szavakkal, az I. rendű panaszoson pedig egyikük sem nevetett, tekintve, hogy a helyzet egyáltalában nem volt szellemes.

A Testület több állásfoglalásában kifejtett vélekedése szerint az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem tudta tisztázni, lehet-e valóságalapja az I. rendű panaszos nem megfelelő hangnemet és bánásmódot sérelmező állításainak. Mivel az I. rendű panaszos és a rendőrök előadása közötti ellentmondás következtében a tényállás nem volt feltárható, a Testület úgy foglalt állást, hogy az I. rendű panaszos emberi méltóságához való alapvető jogának sérelme sem megállapítható.

9) Az I. rendű panaszos sérelmezte, hogy szabadon bocsátásakor szemüveg nélkül kellett aláírnia az iratokat.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A rendőrkapitányság munkatársai ezzel kapcsolatban elmondták, hogy az I. rendű panaszossal az intézkedő rendőrök ismertették az iratok tartalmát, annak pontjait elmagyarázták, melyet követően ő azokat önként aláírta.

Az I. rendű panaszos beadványában utalt rá, hogy problémáját valóban jelezte a rendőröknek, akik ekkor úgy tájékoztatták, hogy az iratok a 8 napon belüli panasztétel lehetőségét tartalmazzák. Mivel az I. rendű panaszosnak a beadvány szerint is tudomása volt róla, hogy az általa aláírt iraton a fogvatartás időtartama és a jogorvoslati lehetőségek szerepeltek, a Testület megállapította, hogy a rendőrség eljárása nem sértette tisztességes eljáráshoz való jogát.

10) Az I. rendű panaszos emlékei szerint az intézkedés végén egyértelműen a rendőrök tudomására hozta, hogy egyedül nem tud hazamenni iratai nélkül, mire ők közölték, hogy a rendőrség „nem taxi”. A r. százados megkérdezte a kint álló motoros rendőröket, hajlandó-e valamelyikük hazavinni a hölgyet, akit azonban ez a lehetőség megijesztett. Erre a r. százados odavetette, hogy na akkor „húzzon haza”. Az I. rendű panaszos végül késő este ért haza, ahol fiai meglepetten kérdezték meg, hogyan jött haza, hiszen ők határozottan értesítést kértek arra az esetre, ha szabadul.

Az ügyeletes tiszti szolgálatra beosztott r. százados az I. rendű panaszos szabadításával kapcsolatban elmondta, hogy a hölgy azt szerette volna, ha hazaszállítják, kérését azonban ő „természetesen megtagadta”. A r. százados kifejtette, hogy egyáltalán nem állt szándékukban hazaszállítani az I. rendű panaszost, hiszen erre nincs is lehetőségük, motorral pedig főleg nem – a rendőrkapitányság szerint egyáltalában fel sem merült tehát, hogy az I. rendű panaszost motorra ültessék.

Az Rtv. nem támaszt olyan követelményt az intézkedő rendőrökkel szemben, hogy az előállított személyeket szabadon bocsátásukkor szállítsák haza. Az Rtv. 2. §-ából kiindulva azonban felvethető a kérdés: elvárható lett volna-e a rendőröktől, hogy valamilyen módon segítsenek hazajutni az idős korú I. rendű panaszosnak sötétedés után.

A Testület a kérdésre igenlő választ adott. Az ügyeletes tisztnak az I. rendű panaszos saját előadása szerint is jelezte, hogy problémát okoz neki egyedül hazajutni. A Testület határozott álláspontja szerint egyáltalán nem „természetes”, hogy a r. százados megtagadta az I. rendű panaszos kérését, hiszen a rendőrséget az Rtv. 2. §-a alapján segítségnyújtási kötelezettség terheli, ugyanakkor mivel nincs olyan jogszabály, mely erre az esetre nézve konkrétan előírta volna az I. rendű panaszos hazaszállítását, önmagában nem is volt jogsértő.

Mivel az I. rendű panaszos – e kérdés szempontjából nem bír jelentőséggel, hogy miért – otthoni ruházatot viselt, és iratai köztudottan nem voltak nála, a Testület szerint az Rtv. 2. §-a alapján elvárható lett volna a rendőröktől, hogy hozzátartozóit – akiknek iratait lemásolták, elérhetőségeit ismerték, és akik korábban a gyermeket hazavitték – értesítsék a szabadon bocsátásról. A Testület attól függetlenül jutott erre a megállapításra, hogy vizsgálta volna, kérték-e az értesítést külön a rokonok, és azt is figyelembe vette, hogy telefon hiányában az I. rendű panaszosnak nem volt módja önállóan felhívni őket.

A Testület a fent kifejtettek alapján kimondta, hogy az I. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát a szabadon bocsátás körülményei sértették. A Testület ennek kapcsán az I. rendű panaszos emberi méltóságának sérelmét is megállapította, arra figyelemmel, hogy szabadítása után hiányos öltözkében kellett a tömegközlekedési eszközön utaznia, ahová készpénz, iratok és bérlet hiányában – minden bizonnyal – úgy kellett „felkönyörögnie magát”.

B)

A Testület ezt követően a II. rendű panaszos sérelmeivel foglalkozott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a II. rendű panaszosnak az Alaptörvény II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogából levezethető testi, lelki egészséghez és testi épséghez való jogát, IV. cikk szerinti

személyes szabadsághoz való jogát, valamint VI. cikk (2) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát – az alábbiak szerint.

1) A Testület vizsgálta, jogszerűen szállították-e be a II. rendű panaszost az I. rendű panaszos előállítása során a rendőrkapitányságra.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Az Rtv. 37. §-a kimondja, hogy a rendőr az önveszélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése érdekében

a) megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket;

(...)

d) közterületen vagy nyilvános helyen — ha az élet vagy a testi épség védelme megkívánja — intézkedik a magatehetetlen, önkívületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személynek a lakására vagy kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kíséréséről, illetőleg szállíttatásáról (...).

A rendelkezésre álló jelentések szerint a II. rendű panaszost biztonsági intézkedésnek vetették alá az Rtv. 37. §-ának d) pontja alapján, "élet vagy testi épség védelme érdekében". Az iratok szerint az intézkedő rendőrök úgy ítélték meg, hogy a gyermeket mindenképpen a B. városi Rendőrkapitányságra kellett szállítani, mert a rá felügyelő nagyszülőt előállították. A gyermekkorú személyt az ügyeletvezető engedélyével, szolgálati gépjárművel, gyermekbiztonsági rendszer használata nélkül szállították be, édesanyját pedig kiértesítették.

A Testület álláspontja szerint a rendőröknek az Rtv. 2. §-ából eredő általános segítségnyújtási kötelezettségükből, illetőleg az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdésében foglaltakból eredően mindenképpen gondoskodniuk kellett arról, hogy az I. rendű panaszos előállítása miatt nyilvánvalóan segítségre szoruló II. rendű panaszos ne maradjon felügyelet nélkül. Kérdéses azonban, valóban a legmegfelelőbb módját választották-e a gyermekről való gondoskodásnak azáltal, hogy őt az I. rendű panaszossal együtt a rendőrkapitányságra beszállították, kitéve őt egy olyan élethelyzetnek, mely rendszerint a nagykorú személyeket is megviseli.

A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök helyesen ítélték meg úgy a szituációt, hogy az Rtv. 37. §-a szerinti biztonsági intézkedés fogyanatosítása indokolt, ugyanakkor az idézett szakasz d) pontja helyett az a) pont alkalmazásának lett volna helye, tekintettel arra, hogy nem közterületen vagy nyilvános helyen fogyanatosították az intézkedést, a II. rendű panaszos pedig nem volt "magatehetetlen, önkívületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személy", és nem egészségügyi intézménybe sem kellett őt szállítani.

A Testület úgy véli, hogy az Rtv. 37. §-ának a) pontja alapján a gyermeket közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet elhárítása érdekében a rendőrkapitányságra való beszállítás csak egyfajta végső eshetőségként jöhetett számításba, melyet az intézkedő rendőröknek minden lehetséges eszközzel meg kellett volna próbálni elkerülniük, tekintve, hogy egy ilyen jellegű intézkedés nyilvánvalóan nincs előnyös hatással egy gyermek személyiségfejlődésére.

A rendelkezésre álló adatok szerint a rendőrök kizárólag a kapitányságról telefonáltak a II. rendű panaszos édesanyjának, a helyszínen pedig meg sem kísérelték értesíteni a törvényes képviselőt, arra hivatkozva, hogy az I. rendű panaszos magatartása nem tette lehetővé, hogy

visszamenjen a lakásba telefonálni. A Testület álláspontja szerint a törvényes képviselő haladéktalan értesítését a rendőröknek az I. rendű panaszos magatartására való tekintet nélkül kötelességük lett volna megkísérelni - különös tekintettel arra, hogy utólag bebizonyosodott: több olyan hozzátartozó is volt (a II. rendű panaszos két nagybátyja), akik a gyermeket magukhoz tudták volna venni.

A Testület álláspontja szerint az arányosság többször hivatkozott, Rtv. 15. §-a szerinti követelménye is azt diktálta volna, hogy a rendőrök lehetőségeikhez képest igyekezzenek megkímélni a gyermeket attól, hogy nagymamája előállításának végig szemtanúja legyen.

Különös jelentőséggel bír továbbá az a körülmény, hogy a szolgálati gépjármű gyermekbiztonsági rendszer hiányában eleve nem volt alkalmas a gyermek szállítására, tehát a gyermek testi épségének védelme is indokolta volna a hozzátartozók haladéktalan értesítését és annak legalább megkísérlését, hogy a gyermekkorú panaszos beszállítása elkerülhető legyen.

Mindezek alapján a Testület a kiskorú gyermekkel szemben fogantatosított biztonsági intézkedést jogszerűtlennek találta, és kimondta, hogy az sértette a gyermek személyes szabadságát, továbbá testi, lelki egészségéhez való jogát.

A Testületnek eddigi tapasztalatai alapján tudomása van róla, hogy a rendőrségi gépkocsikban gyermekülés - illetve az ahhoz szükséges ISOFIX bekötési lehetőség - jellemzően nincs rendszeresítve, ez a körülmény ugyanakkor nem változtat azon, hogy a gyermekülés mellőzése, jelen helyzetben pedig a gyermek első ülésre ültetése, túl azon, hogy több okból is szabálytalan, a testi épséget veszélyezteti, ezért elfogadhatatlan.

Ezért a Testület a biztonsági intézkedés kapcsán azt is megállapította, hogy az a II. rendű panaszos testi épségéhez való jogát is sértette.

A Testület - noha a panaszosok beadványukban ezt nem sérelmezték - szükségesnek látja felhívni arra a figyelmet, hogy a rendőrkapitányság az iratokhoz igazolást csatolt a II. rendű panaszos "előállításáról", melyben az is szerepelt, hogy a II. rendű panaszos az Rtv. 33. §-a alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedés hatálya alatt állt. A Testület álláspontja szerint a panaszügy tárgyát képező esetben kiemelten aggályos, hogy a biztonsági intézkedést, melynek a II. rendű panaszos elszenvetője volt, a rendőrkapitányság személyi szabadságot korlátozó előállításként dokumentálta, így a rendőrségi dokumentumok szerint – többek között – a II. rendű panaszos átvizsgálására is sor került. Utóbbi tény a Testület – erre irányuló panasz hiányában – nem vizsgálta, mindazonáltal rendkívül aggályosnak és súlyosan alapjog sértőnek tartja.

2) A panaszbeadvány szerint a II. rendű panaszost úgy szállították be a rendőrkapitányságra, hogy nem volt rajta cipő.

Az Rtv. 2. és 15. §-ain túlmenően a Testület ehelyütt ismételt felhívja az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdését is, amely szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az iratok alapján a Testület tényként kezelhette, hogy az I. rendű panaszos állítása, miszerint unokáján nem volt cipő, megfelel a valóságnak, mivel az intézkedő rendőrök elismerték, hogy a II. rendű panaszost mezítláb vitték ki az ingatlanból.

A rendőri jelentések utalnak rá, hogy a gyermeket „úgy állították elő”, ahogyan az udvaron, illetve a lakásban tartózkodott, öltözete a nyári, meleg időjárásnak megfelelt. Lábbelit otthon sem viselt, és az I. rendű panaszos a rendőrök kérdésére nem volt hajlandó együttműködni, pedig többször is megkérdezték tőle, hogy kíván-e magához venni valamit, illetve a gyermek részére valamit magával hozni.

A Testület álláspontja szerint nem bír jelentőséggel, viselt-e a gyermek otthonában lábbelit, vagy sem, tekintve, hogy az intézkedő rendőrök őt onnan elszállították. A Testület meggyőződése szerint a cipő hiánya a II. rendű panaszos testi épségét veszélyeztette, hiszen ha őt az I. rendű panaszos nem tartja végig karjában a rendőrkapitányságon, akármibe beleléphetett volna, vagy az épületben fel is fázhatott volna.

Még ha az I. rendű panaszos valóban ellenállt is az intézkedésnek, és saját maga nem ment be a házba cipőt hozni a II. rendű panaszosnak, a két (az idős I. rendű panaszossal szemben egyértelmű fizikai fölényben lévő) rendőr egyikének nyilvánvalóan módja lett volna kihozni egy cipőt a gyermeknek a lakásból. Ennek valószínűségét fokozza, hogy az ajtó nyitva volt, az I. rendű panaszos pedig meg volt bilincselve.

A lábbeli hiánya miatt a Testület megállapította a II. rendű panaszos testi épségének sérelmét.

3) A panaszbeadvány szerint a II. rendű panaszost a rendőrök be akarták vinni a fogdára.

A Szolgálati Szabályzat 31. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: "Ha a fogvatartott személy elhelyezésére az előállító egységben kerül sor, az előállító egységben történő elhelyezés időtartama nem haladhatja meg a 12, idegenrendészeti eljárásban történő visszatartás elrendelése esetén a 24 órát. Előállító egységben – a harmadik országbeli állampolgárok által gyakorolt szülői felügyeleti jog alatt álló és vele együtt előállított eltartott gyermekkorú személy kivételével – gyermekkorú személy nem helyezhető el."

A Testülethez megküldött dokumentumok szerint a rendőrkapitányság munkatársainak a Szolgálati Szabályzatban rögzített tilalomról tudomásuk volt, ezért fel sem merült, hogy a gyermeket az előállító helyiségbe vigyék.

A r. százados jelentése szerint az I. rendű panaszost, amint megérkezett a rendőrkapitányságra, leültette az ügyeleti folyosón egy székre. Magatartása miatt később 5 perc erejéig ülő helyzetben kibilincseltek a folyosón egy rácshoz, ölében a II. rendű panaszossal, majd miután jelezte a járőrnek, hogy így nem tudja a gyereket egy kézzel tartani, levették róla a bilincset.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a panaszosokat eleve azért helyezték el a folyosón, mert a B. városi Rendőrkapitányságon nincs olyan helység, mely gyermekkorú személyek őrzésére lenne kialakítva. Az intézkedő rendőrök az I. rendű panaszos figyelmét felhívták rá, hogy az időközben elaludt gyermeket a folyosón található asztalra, vagy – ágy hiányában –

két összetolt székre leteheti, ő azonban erre nem volt hajlandó. Az szóba sem került, hogy őt az előállító helyiségben akarták volna elhelyezni.

A Testület véleménye szerint az a körülmény, hogy az I. rendű panaszt és a gyermeket a folyosón ültették le, és az I. rendű panaszt állítólagos ellenszegülése ellenére egészen addig nem vitték be az előállító helyiségbe, amíg a gyermeket a hozzátartozók magukkal nem vitték, arra enged következtetni, hogy a rendőröknek nem állt szándékukban a Szolgálati Szabályzat idézett rendelkezésével ellentétesen eljárni.

Mivel a gyermeket meg sem kísérelték az előállító helyiségben elhelyezni, a Testület megállapította, hogy személyes szabadsághoz való joga nem szenvedett sérelmet ezzel összefüggésben.

5) A panaszbeadványban az I. rendű panaszos kétségbe vonja, hogy a rendőrök megfelelőképpen meggyőződtek arról, kinek adják ki a gyermeket.

A beadvány szerint a portás semmilyen papírt nem kért az I. rendű panaszos fiától, amikor eljöttek a II. rendű panaszosért. Pár perc múlva azonban kiment hozzájuk egy hölgy, aki megkérdezte, honnan értesültek az ügyről. Az I. rendű panaszos fiainak testvérük szólt telefonon, és ezt mondták is a nőnek. Az I. rendű panaszos fiai kérdésre úgy nyilatkoztak, hogy hazavinnék a gyermeket, és még ők szerettek volna aláírni valami papírt arról, hogy átvették a II. rendű panaszt, mert a nő csak odaszólt, hogy „azért adjon már valami igazolványt, mégis kinek adja ki a gyereket”.

A Testület álláspontja szerint a gyermekkorú II. rendű panaszos biztonsága szempontjából elsőrendű fontossága volt annak a kérdésnek, hogy meggyőződött-e a rendőrség megfelelően a gyermek hozzátartozóinak személyazonosságáról.

Tekintettel arra, hogy - feltehetően az ügyeletes tiszt - még a panaszbeadvány szerint is megkérdezte a hozzátartozókat, honnan értesültek arról, hogy a kislány a rendőrkapitányságon tartózkodik, illetve a személyi igazolványokat illetve a lakcímkártyát elkérte és le is fénymásolta, a Testület úgy találta, hogy a rendőrség megfelelően meggyőződött arról, hogy az arra jogosult személyeknek adja-e ki a gyermeket, ezért eljárásával a II. rendű panaszos alapvető jogait nem sértette.

IV.

A Testület megállapította, hogy a rendőröknek intézkedési kötelezettségük keletkezett a bejelentés nyomán, és ennek tettek eleget, amikor megjelentek az I. rendű panaszos otthonánál, és felszólították a kutya megkötésére, így az I. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát magatartásukkal nem sértették. A kutya kilövésére vonatkozó tájékoztatás kapcsán a Testület úgy foglalt állást, hogy az I. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható, a kutya megkötését és elszállíttatását pedig a Testület nem találta az I. rendű panaszos tulajdonhoz való jogát sértő intézkedésnek. A Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőrök mennyiben tartották be az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat, ezért az I. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelme nem volt megállapítható. A Testület megfelelőnek találta az előállítás jogalapját, és arányosnak találta az intézkedést, ugyanakkor kimondta, hogy az előállítás időtartama eltúlzottan hosszú volt, így az az I. rendű panaszos személyes szabadsághoz

való jogának súlyos fokú sérelmét okozta. A bilincs alkalmazása kapcsán az I. rendű panaszos emberi méltósághoz és az abból levezethető testi integritáshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható, ahogyan az előállítás fogatosításának módja kapcsán sem volt tisztázható, sérült-e tisztességes eljáráshoz való joga. Mivel a rendőrök a lakást lepecsételni elmulasztották, a Testület az I. rendű panaszos tulajdonhoz való jogának sérelmét is megállapította. A Testület nem tudta tisztázni, lehet-e valóság alapja az I. rendű panaszos nem megfelelő hangnemet és bánásmódot sérelmező állításainak, ezért az I. rendű panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme sem volt megállapítható. Az iratokkal kapcsolatban nyújtott tájékoztatás kapcsán a Testület megállapította, az I. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült, a szabadon bocsátás módja ugyanakkor sértette a tisztességes eljáráshoz való jogot és az I. rendű panaszos emberi méltóságát.

A Testület a kiskorú gyermekkel szemben fogatosított biztonsági intézkedést jogszerűtlennek találta, és megállapította, hogy az a II. rendű panaszos személyes szabadságát és testi, lelki egészséghez való jogát, illetőleg testi épséghez való jogát súlyos fokban sértette. A Testület a lábbeli hiánya miatt is megállapította a II. rendű panaszos testi épséghez való jogának sérelmét. A Testület tisztázta, hogy a gyermeket meg sem kísérelték előállító helyiségben elhelyezni, illetve a rendőrök megfelelően meggyőződtek arról, hogy valóban hozzátartozói jöttek érte, egyéb alapjogsérelmet a Testület nem állapított meg állásfoglalásában.

A Testület az Rtv. 93. §-ának (6) bekezdése szerint a rendelkező részben foglaltak szerint döntött és állásfoglalását megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2013. július 3.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag